

Regjeringen fra den høieste Embedsmand lige ned til den laveste stillede op som en Formyndelse for dem. Det var dengang naturligt, at Børnene ikke maatte blive vidende om, hvad deres Formyndere fra nedenad opad yttrede om dem, om de f. Ex. maatte ansees som nærtlige, talentfulde osv., men efterhaanden som Forholdene have forandret sig derhen, at Befolkningen ligeoverfor Regjeringen ikke længer er stillet som Børn overfor Forældre, er den Fordring mere og mere trængt frem, at en Forandring i den nævnte Henseende maa indtræde. Efterat denne Sag havde været behandlet gennem flere Rigsdagesessioner, lykkedes det i Sessionen 1859—60 under et frifundet Ministerium, at Rigsdagen vedtog en Lov i den Retning om Erklæringers Meddelelse til Ansøgere og Klager; men desværre blev dette frifundne Ministerium ikke saalænge ved Roret, at Loven blev stadfæstet; der kom et andet Ministerium, hvis Hverv det desværre blev at forelægge Hs. Majestæt den af Rigsdagen vedtagne Lov, og dette Ministerium var ikke saa frifundet, at det kunde anbefale Hs. Majestæt at stadfæste Loven, idet det tilraadede Allers højstfamme at bruge Sit Veto imod den. Da Sagen imidlertid havde vakt nogen Opsigt og havde sin Rod i Befolkningen, fandt Regjeringen, at man dog administrativt burde give Noget, og gav derfor en Bestemmelse, hvorefter det blev Enhvers Sag at see at komme til Kundskab om de Erklæringer, der afgaves paa en Ansøgning eller Klage i de Tilfælde, hvor Ansøgningen eller Klagen ikke blev taget til følge. Jeg siger, det blev Enhvers Sag, thi der toges en Reservation i saa Henseende, hvorefter der i hvilket som helst Tilfælde, uden at der behøvedes at gives Grunde for en saadan Fremgangsmaade, kunde gjøres Undtagelse fra den givne Tilladelse til at gjøre sig bekendt med slige Erklæringer, idet der blev tilføjet, at naar særdeles Omstændigheder talte for, at Erklæringerne ikke kom til Bedkommendes Kundskab, kunde Meddelelsen af dem blive dem nægtet. Man veed nu meget godt, hvorvidt disse „særdeles Omstændigheder“ i de enkelte Tilfælde kunne udstrækkes, og man tog derfor omtrent tilbage med den ene Haand, hvad man gav med den anden. Hvad jeg her siger til, er

et Circulaire, der udkom den 1ste Juni 1860, og som gik ud paa, at Erklæringer angaaende Ansøgninger og Klager kunde, naar disse ikke toges til følge, ventes meddeelte. Jeg vil nu antage, at de to Aar, der siden den Tid ere forløbne, ville have overbeviist ogsaa det nærværende Ministerium om, at Staten ikke vil udsættes for nogen Fare eller Rystelse ved at Borgerne faae disse Erklæringer meddeelte som en ligesvem lovbegrundet Ret og ikke som en blot Raadesbeviisning, som den ene Minister kan tage tilbage imorgen, naar den anden har givet den idag, og hvorfra han kan gjøre Undtagelser, naar han vil. Borgeren har Ret til at have det lovbestemt, saa at det kun er Lovgivningsmagten, som deri senere kan gjøre Forandring. Jeg bestemte mig derfor til at forsøge, hvorvidt ikke disse to Aars Erfaring ogsaa maatte have overbeviist den nærværende Regjering om, hvad den forrige frifundne Regjering var overbeviist om, at der ikke var det Mindste iveien for, at en saadan Lov kunde udkomme; men jeg fandt, at der var enkelte andre Punkter, som det vilde være heldigt at medtage, naar man vilde fremdrage denne Sag, og hvorved maaskee ogsaa det Punkt, som for mig var Hovedpunktet, bedre vilde kunne gaae igjennem, idet det ikke fik en saadan Udstrækning, som det tidligere havde haft. Jeg meente derfor, at det vilde være hensigtsmæssigt, om man gav en ny Lov for det hele Spørgsmaal, saa at Fbdng. af 15de Decbr. 1820 derved kunde ansees for bortfalden, og det er for at gjøre Mit til, at en saadan ny Lov kan udkomme om dette Forhold, at jeg har tilladt mig at indbringe det foreliggende Lovforslag.

Jeg skal blot nævne et Par af de væsentligere Forandringer ligeoverfor den tidligere Lov. Denne bestemte nemlig, at Ingen uden ordentlig befittede Sagsførere eller andre Embedsmænd maatte affatte Klager. Det er nu et Privilegium, som jeg ikke troer passer længere til vor Tid; jeg seer ikke, hvorfor ikke enhver skrivekyndig Mand skal kunne have Tilladelse til at skrive en Klage for en anden Mand; thi jeg antager dog, at det har været tilladt at skrive en Klage for sig selv uden at være Sagsfører eller Embedsmand; jeg seer som sagt ikke, hvorfor han ikke skal kunne have Lov til